

HAAPAJÄRVEN KAUPUNKI
Ympäristötarkastaja

7.11.2025

§ 7/2025

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n mukaisesta ilmoituksesta / A Niemiaho Oy

TOIMINNANHARJOITTAJA

A Niemiaho Oy
Y-tunnus 22999339-2
Yhteyshenkilö: Antti Niemiaho, puh. 0505403151
niemiahooy@gmail.com

ELÄINSUOJA JA SEN SIJAINTI

Ilmoituksen mukainen toiminta sijaitsee Kärsämäellä Ahon tilalla (RN:o 317-403-10-86). Tilan sijainti tasokoordinaattijärjestelmässä (ETRS-TM35FIN) on I=453207 P=7099914.

ILMOITUSVELVOLLISUUDEN PERUSTE JA TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Toiminta on ilmoituksenvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n 1 momentin sekä liitteen 4 kohdan 5 a) perusteella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ilmoituksen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 ja 4 momenttien mukaan. Kärsämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka on päätöksellään 18.12.2024 § 69 delegoinut ympäristönsuojeluun liittyvien ilmoitusasioiden ratkaisuvallan viranhaltijalleen ympäristötarkastajalle. Kärsämäen kunnan osalta ympäristötarkastajana toimii Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja.

ASIAN VIREILLETULO

Ilmoitus on jätetty 22.7.2025 ja sitä täydennettiin 29.7.2025. Asia tuli vireille 25.8.2025.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Tilalla on Kärsämäen kunnan ympäristötarkastajan myöntämä ympäristölupa maitotilan toiminnalle vuodelta 2009 (Nro 1/2009, 26.5.2009).

ALUEEN KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Uusi lypsykarjalle rakennettava pihattorakennus sijaitsee Kärsämäen Saviselän kylässä maa- ja metsätalousvaltaisella haja-asutusalueella noin 16 km Kärsämäen keskustasta idän suuntaan. Tilakeskus ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Uudisrakennuksen etäisyys lähimpään vesistöön, Vuohtojokeen, on noin 1 km. Lauttanevan luonnonsuojelualue sijaitsee noin 3 km päässä kaakon suunnassa.

ILMOITUKSEN SISÄLTÖ

Ilmoitusaineisto sisältää seuraavat asiakirjat:

- Eläinsuojan ilmoituslomake
- Eläinsuojan ilmoituslomakkeen liitetietoja
- Lomake 6045 a eläinsuojataulukot
- Eläinsuojan pohja- leikkaus- ja julkisivupiirustukset

- Lietesäiliön pohja- ja leikkauspiirustus
- Kuivalantalan pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirustus
- Vanhan navetan pohjapiirros
- Sijaintikartta
- Asemapiirros tilakeskuksesta
- Karttakuva vaikutusalueella olevista naapureista
- Naapuriluettelo
- Voimassa oleva ympäristölupa vuodelta 2009
- Lannanluovutussopimus

KUVAUS TOIMINNASTA

Tilalla on voimassa oleva ympäristölupa enintään 49 lypsylehmälle, 30 hiehelle ja 37 vasikalle. Tilan toimintaa laajennetaan ja kiinteistölle rakennetaan uusi lypsykarjapihatto 169 lypsylehmälle ja 10 vasikalle (alle 6 kk). Tilan olemassa olevaan navettaan tulee tilat 70 hiehelle (12–24 kk), 30 lehmävasikalle (6–12 kk) ja 11 lehmävasikalle (alle 6 kk). Muutoksen jälkeen tilan eläinmäärä tulee olemaan 290 kpl ja eläinyksiköiksi muutettuna 2242,9 ey.

Uudisrakennuksen yhteyteen rakennetaan uusi lietesäiliö, jonka tilavuus on 2500 m³ ja kuivalantala, jonka tilavuus on 550 m³. Tilalla on ennestään lietesäiliötilavuutta 2800 m³. Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 230 ha.

Tilan pääasiallinen tuotantosuunta on maidontuotanto. Maitoa tullaan tuottamaan n. 1 850 000 litraa vuodessa.

Asutus eläinsuojan vaikutusalueella

Tila ja suunniteltu eläinsuoja sijaitsevat Kärämäkisessä kylämaisemassa, jossa asutus on tavanomaista tiheämpää. Lähialueella on useita naapuritiloja, asuinrakennuksia ja muita kohteita. Uudisrakennuksen lyhin etäisyys naapurikiinteistön Kotirinne (RN:o 317–403–10–74) asuinrakennukseen on asemapiirroksen mukaan 150 metriä. Nykyinen navetta sijaitsee 50 metrin etäisyydellä samasta rakennuksesta. Kyseisen naapuritalon asukas kuuluu toiminnanharjoittajan perhekuntaan.

Uudisrakennus sijoittuu nykyisen eläinsuojan ja sen toimintojen taakse, jolloin se jää lähimpiin häiriintyviin kohteisiin nähden suojaisempaan paikkaan.

Vaikutusalueella idän suunnassa sijaitsevat tilan Niemiaho (RN:o 317–403–10–7) eläinsuoja ja Saviselän vanha kansakoulu (RN:o 317–403–8–3). Etäisyys Niemiahon asuinrakennukseen on noin 300 metriä ja Saviselän vanhaan kansakouluun noin 350 metriä.

Rakennettava lietesäiliö sijoitetaan uuden eläinsuojan länsipuolelle, eli poispäin lähimmistä häiriintyvistä kohteista. Hajuhaittoja pyritään vähentämään jäähdyttämällä lietekuilujen lietelanta ja hyödyntämällä sen lämpö eläinten juomaveden lämmityksessä. Jäähdytetty lietelanta tuottaa vähemmän ammoniakkipäästöjä, mikä vähentää hajuhaittoja ympäristössä.

Vesien- ja luonnonsuojelun kannalta häiriölle alttiit kohteet

Eläinsuoja ja sen toiminnot eivät sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Uudisrakennuksen etäisyys lähimpään vesistöön, Vuohtojokeen, on noin 1 km. Vuohtojoki laskee Kärämäenjoen kautta Pyhäjokeen. Eläinsuoja tai sen toiminnot eivät sijaitse tulva-alueella. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee noin 3 km päässä kaakon suunnassa.

Lannan käsittely ja varastointi

Lanta käsitellään tilalla lietelantana ja kuivalantana. Ilmoituksen mukaan lietelannalla on 169 lypsylehmää, 70 hiehoa (12–24 kk), 30 vasikkaa (6–12 kk) ja 11 vasikkaa (alle 6 kk). Lantaa syntyy eläimistä noin 5190 m³ vuodessa. Lypsylehmillä, umpilehmillä ja hiehoilla on mahdollisuus laiduntaa kesäaikaan enintään 3 kk, mikä vähentää laskennallisesti lannan määrää enintään 1230 m³. Laskennallisesti tarvittava lietelantatilavuus eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet, säilörehun puristeneste ja laidunnus huomioiden on noin 4940 m³.

Uudisrakennuksen yhteyteen rakennetaan lietesäiliö, jonka tilavuus on 2500 m³. Tilalla on jo olemassa kolme lietesäiliötä navetan yhteydessä (200 m³, 500 m³ ja 900 m³) sekä kolme etäsäiliötä (200 m³, 500 m³ ja 500 m³). Kaikissa lietesäiliöissä katteena on luonnollinen kuorettuma. Tilakeskuksen lietesäiliöistä kahta täytetään alakautta (2500 m³ ja 200 m³ säiliöt) ja loput säiliöt täytetään yläkautta. Kokonaisvarastointitilavuus lietesäiliöissä on 5300 m³.

Uudisrakennuksen ja olemassa olevan navetan lietekuilut toimivat painovoimaisesti ja niiden yhteenlaskettu tilavuus on 1895 m³. Lietekuilujen tilavuutta esitetään huomioitavaksi lannan varastointitilavuudessa. Tilalla on lietteen varastointitilavuutta yhteensä 7195 m³, mikä on riittävä suhteessa eläinmäärään.

Ilmoituksen mukaan kuivalannalla on 10 alle 6 kk ikäistä ternivasikkaa. Rehujätettä ja karsinoiden kuivikepehkuja syntyy ilmoituksen mukaan vuosittain 125 tonnia, mikä vastaa 150–200 m³, riippuen jätteen kosteudesta ja tiheydestä. Laskennallisesti kuivalantaa syntyy vasikoista 30–40 m³ vuodessa. Uuden eläinsuojan yhteyteen rakennetaan kuivalantala, jossa on varastointitilavuutta 550 m³. Lantala katetaan pressulla tai turpeella ja sadevedet imeytetään kuivikkeisiin. Jäte hyödynnetään lannoitteena pelloilla. Tilan kuivalantalatilavuus on riittävä suhteessa eläinmäärään.

Tilalla on voimassa oleva lannanluovutussopimus 500 m³ vuosittaiselle lantamäärälle, mikä vähentää tilan omaa lannanvarastointitarvetta.

Suunnitelma lannan hyödyntämisestä

Lanta hyödynnetään peltolannoituksessa. Näin kierrätetään takaisin peltoon sadon mukana pellosta poistuneet ravinteet ja säästetään tuotantopanosten hankintamenoja. Karjanlannalla parannetaan maan rakennetta, jolloin sen vedenpidätyskyky ja ilmastus paranee. Karjanlannalla lisätään maan orgaanisen aineksen määrää, mikä edistää mikrobitoimintaa ja ravinteiden vapautumista kasveille. Karjanlannalla edistetään hiilen sitoutumista maaperään ja vaikutetaan näin myös ilmastomuutokseen positiivisesti.

Lannan levitykseen on käytettävissä peltoalaa yhteensä 230 ha, josta omistuksessa olevaa peltoa on 105 ha ja vuokrapeltoa 25 ha. Lietteiden levitykseen tilalla on lisäksi 100 ha sopimuspeltoa. Peltoa ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella.

Laskennallisesti luvan mukaista eläinmäärää vastaan tulee olla peltopinta-alaa vähintään 158,55 ha, joten peltopinta-alaa on riittävästi suhteessa eläinmäärään.

Eläinsuojan jäte- ja hulevesien käsittely

Eläinsuojien pesuvedet ja maitohuoneen jätevedet johdetaan lietesäiliöön ja edelleen peltolevitykseen.

Säilörehua varastoidaan aumassa esikuivattuna 2500 t/a, josta ei normaaliolosuhteissa

synny puristenesteitä. Puristenesteelle ei näin ollen ole keräyskaivoa.

Uudisrakennuksessa muodostuu wc-vesiä vuodessa noin 5 m³, jotka johdetaan umpisäiliöön ja tyhjennetään jäteyrityksen toimesta.

Eläinsuojan katolta tuleva puhdas sadevesi johdetaan vesirännien avulla pois eläinsuojan välittömästä läheisyydestä ja imeytetään maaperään. Uudisrakennuksen piha-alueelle tehdään 2500 m³ asfalttipäällyste. Asfalttikentän hulevedet johdetaan pois piha-alueelta ja imeytetään maaperään. Asfalttikentän hulevedet ovat lähes kokonaan sadevesiä ja hyvin pieneltä osin vähäisistä rehujäämistä liuenneita ravinteita. Asfalttikenttä pidetään puhtaana rehujätteistä ja kaikesta muusta rehunkäsittelyyn kuulumattomasta aineesta. Asfalttipintaisen rehunkäsittelyalueen tarkoitus on parantaa rehunkäsittelyn hygieniää.

Eläinten laidunnus ja jaloittelutarha

Ilmoituksen mukaan lypsylehmillä, umpilehmillä ja hiehoilla on mahdollisuus laiduntaa kesäaikaan 0–3 kk. Laidunnusaikana eläimet eivät ole öisin sisällä. Uudisrakennuksen yhteyteen ei ole suunnitteilla jaloittelualuetta.

Tiedot syntyvistä jätteistä ja jätehuollosta

Jätelaji	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely, säilytys ja jatkotoimituspaikka
Tavanomaiset jätteet		
Sekajäte	2 000	Jäteastia 600 l, Vestia Oy
Maatalouden muovit	2 000	Vestia Oy noutaa, säilytys 2 kpl 600 l astia
Vaaralliset jätteet		
Jäteöljyt	200	Säilytys 200 l tynnyri, L&T, polttoon
Muut öljyiset jätteet	20	Säilytysastia konehallissa, toimitetaan jätteiden vastaanottopisteeseen
Liutoinjäte	20	Toimitetaan jätteiden vastaanottopisteeseen
Akut ja paristot	30	Toimitetaan myyjäliikkeeseen
Loisteputket		Käytössä led-valaisimet
Käsitelty puu	30	Toimitetaan vastaanottopisteeseen
Pilaantuneet rehut	125 000	Kompostointi katetussa lantalassa, sisältää karsinoiden kuivikkeita, käytetään lannoitteena pelloille

Vaarallisten jätteiden varastointitila on lukittava, katettu ja tiivispohjainen. Vaaralliset jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn vähintään kerran vuodessa. Vaarallisten jätteiden kirjanpitoa varten maksetut laskut pidetään kopioina erillisessä kansiossa.

Kuolleet eläimet odottavat Honkajoki Oy:n hakua betonilaatalla peitettynä.

Polttoaine- ja öljysäiliöt sekä muiden käytettävien aineiden ja kemikaalien kulutus sekä varastointi

Tilalla on kolme polttoainesäiliötä, joiden yhteistilavuus on 5,5 m³. Säiliöt on sijoitettu katettuun, lukittavaan rakennukseen betoniseen 7,5 m³ suoja-altaaseen. Säiliöt on varustettu ylitäytönestimillä ja laponestolaitteilla. Säiliöitä ei ole tarkastettu. Tankkauspaikka on päällystetty karkealla tiivistetyllä murskeella.

Tilan lämpimässä konehallissa säilytetään muita öljytuotteita, esim. traktorin öljyä, sekä rehunsäilöntäaineita ja kasvinsuojeluaineita. Konehallissa on betonilattia ja öljynerotuskaivo. Öljytuotteiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 200 litraa.

Rehunsäilöntäaineet toimitetaan 1 m³ konteissa ja niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 5 m³. Kasvinsuojeluaineita varastoidaan lukollisessa, ilmastoidussa kaapissa ja niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 30 kg.

Lannoitteita säilytetään ulkona kuormalavojen päällä, pressulla katettuna. Lannoitteiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 50 tonnia.

Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet ja desinfiointiaineet säilytetään navetan rehustamossa puolilämpimässä tilassa. Pesuaineiden kertavarastointimäärä on enintään 400 litraa ja vuosikulutus 1000 litraa. Desinfiointiaineiden kertavarastointimäärä on enintään 500 kg ja vuosikulutus 1000 kg.

Eläinten lääkkeitä säilytetään navetan jääkaapissa. Niiden kertavarastointimäärä ja vuosikulutus on enintään 5 kg.

Tiedot maatilán vedenhankinnasta ja liikennejärjestelyistä

Tilan vesi tulee kunnan vesijohtoverkostosta. Maitoauto käy joka toinen päivä navetan pihassa, rehuauto ja teurasauto kerran kuukaudessa. Väliytysvasikka-auto käy tilalla kaksi kertaa kuukaudessa. Lietettä ajetaan kolme kertaa kesässä peltolevitykseen ja lietettä siirretään tilalta etäsäiliöihin kaksi kertaa talven aikana. Säilörehua ajetaan kolme kertaa kasvukauden aikana.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Lietelanta siirtyy navetassa lietekuiluissa painovoimaisesti lietesäiliöön alakautta. Lietekuiluissa on patosulut kuilujen päissä. Lietelantaa säilytetään seitsemässä säiliössä, joista 4 on omia ja 3 on vuokrattuja säiliötä. Yhteensä säiliötilavuutta on 5300 m³. Lietettä siirretään tilalla pumppaamalla, vuokrattuihin säiliöihin liete siirretään omalla traktorikalustolla.

Eläinten ruokinta perustuu säilörehuun, joka tuotetaan hallinnassa olevilta pelloilta. Säilörehun keskimääräinen satotaso on noin 10 000 kg/ha. Yhteensä säilörehumassaa tarvitaan ruokintakautta varten 2,5 tn. Uudessa navetassa rehuseos sekoitetaan kiinteässä sekoittimessa ja jaetaan matoruokkijalla eläimille. Samalla seosrehuun sekoitetaan muut tarvittavat rehujen komponentit.

Rakennettavassa pihatossa ilmanvaihto on luonnollinen painovoimainen, navetassa on 11 kpl poistohormeja. Vanhassa navetassa on koneellinen ilmanvaihto.

Sosiaaltilojen jätevesiä lukuun ottamatta muut jätevedet johdetaan lietesäiliöön ja levitetään osana lietelantaa pelloille lannoitteeksi. Sosiaaltilojen jätevedet johdetaan umpikaivoon (5 m³).

Uuden navetan ilmanvaihto perustuu luonnolliseen ilmanvaihtoon, joten ilmanvaihtoon ei tarvita energiaa. Valaistuksessa käytetään LED-valaisimia. Tuotantoeläinten juomavesi esilämmitetään lietelannan jäähdtyksestä saatavalla energialla.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa

Tilalla on palo- ja pelastussuunnitelma, jossa on kuvattu toiminnot erilaisissa häiriötilanteissa. Maatilaan kohdistuvia riskejä ovat mm. työtapaturmat, eläintautiepidemiat, sääolosuhteet, tuotannon häiriöt, markkinoiden muutokset, ympäristöriskit ja sopimusrikkomukset. Lisäksi riskejä sisältyy eläinten käsittelyyn ja työn kuormittavuuteen.

Työtapaturmiin ja työturvallisuusriskeihin pyritään varautumaan kehittämällä jatkuvasti omia työtapoja ja menetelmiä sekä pitämällä työssä käytettävien koneiden turvavarusteet kunnossa. Kone- tai laiterikon seurauksena on hyvin usein häiriö tuotannossa.

Eläinten kanssa työskenneltäessä rauhallinen ja eläimen huomioonottava työtapo turvaa myös työntekijän toimintakykyä. Eläinsuojassa puhtaus ja järjestys ovat perusteet, joilla turvataan sekä työntekijän että eläimen hyvinvointi. Tilojen puhtaudesta pidetään huolta. Näin pyritään ehkäisemään tapaturmat, tulipalon vaara sekä tuholaiten aiheuttamat vahingot. Puhtaudella ja eläinsuojassa vierailujen rajoittamisella pyritään ehkäisemään eläintauteja.

Työn kuormittavuuteen on vaikutettu pitämällä kiireaikoinakin päivittäinen työaika kohtuuden rajoissa ja varmistamalla siten riittävä lepoaika työntekijöille. Työmäärään eri jaksoissa vuoden kierrossa vaikutetaan suunnittelemalla toimintaa ennakoon. Työssäjaksamista tuetaan pitämällä kiirejaksojen ulkopuolella lomaa.

Eläinsuojan toimintoja seurataan päivittäin ja puutteet korjataan välittömästi. Eläinsuojan ja lantavarastojen kunnon valvonta kuuluu tilan päivittäiseen työhön. Vuokrattujen lietesäiliöiden kuntoa tarkastellaan aina kun säiliöitä täytetään. Omat säiliöt ovat tarkkailun alla koko ajan, sillä säiliöt sijaitsevat eläinsuojien välittömässä läheisyydessä.

Polttoainesäiliöiden kuntoa ja polttoaineen määrää tarkkaillaan aina traktorin tankkauksen yhteydessä. Lisätalaukset tehdään ennen kuin säiliöt tyhjenevät kokonaan, ettei tyhjiissä säiliöissä pääse muodostumaan kosteutta eikä epäpuhtauksia. Polttoainesäiliöiden rikkoontumisen aiheuttamaa riskiä on ehkäisty sijoittamalla säiliöt betonialtaaseen, jonka tilavuus on 7,5 m³, mikä ylittää säiliöiden yhteistilavuuden 5,5 m³. Polttoainesäiliöt on sijoitettu lukittavaan katokseen.

Eläinsuojissa on alkusammuttimet. Sähkökatkoja varten tilalla on traktorikäyttöinen aggregaatti ja uuden eläinsuojan myötä tulee hankittavaksi automaatti aggregaatti.

Tilalla on käytössä riskienhallinnan arviointityökalu, jolla voi arvioida esiintyviä riskejä ja puuttua niihin.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön

Maatilan toiminnoista syntyy väistämättä hajuja. Lietelannan käsittelystä ja sekoittamisesta syntyy hajuhaittaa. Hajuhaitan voi havaita viisi kertaa vuodessa, kun lietettä sekoitetaan ja levitetään tai siirretään vuokrasäiliöihin. Levitystä on vuoden kierrossa kolme kertaa ja siirtoja kaksi kertaa. Hajun muodostumiseen vaikutetaan lietelannan jäähdtyttämällä lietekuiluissa ennen lietesäiliössä varastoimista. Hajunmuodostumiseen pyritään vaikuttamaan myös kelluvalla katteella lietesäiliössä. Lietelannan levityksessä käytetään

hajuhaitan pienentämiseksi multaavaa lietevaunua.

Maatilan liikenne aiheuttaa melua. Melulähteitä ovat mm. maito-, rehu- ja teurasautot. Meluhaittaa aiheuttavat peltotöihin liittyvä traktori työ keväisin, kesäisin ja syksyisin, sekä lietelannan siirrot vuokrasäiliöihin ja rehuauton kuorman purkaminen. Peltotöistä johtuvaa meluhaittaa pyritään pienentämään rajoittamalla peltotöiden tekeminen klo 8–20 väliseen aikaan myös kiirehuippuina (kevätyöt, lietteenlevitys, säilörehunteko ja puinnit).

Lietettä ajetaan omalla kalustolla kolme kertaa kesässä viikoilla 20–22, 25–27 ja 35–38. Lietettä siirretään etäsäiliöihin kaksi kertaa vuodessa maan ollessa jäässä. Säilörehua kuljetetaan kasvukauden aikana kolme kertaa viikoilla 25–27, 31–32 ja 35–37.

Pölyhaittaa syntyy peltotöistä keväisin kuivaa maata käsiteltäessä ja maantiellä liikuttaessa.

Maatilalta ei päästetä ravinteita vesistöön eikä maaperään. Maatilalla syntynyt lietelanta ja rehujäte käytetään peltojen lannoitteena, jolloin kiertotalouden periaate toteutuu. Rehujäte ja lietelanta levitetään pelloille niin, ettei lantaa levitetä liian lähelle ojan reunaa, vaan esim. jokirantaan jää selkeä vyöhyke levitettävän lannan ja vesistön väliin.

Eläinsuoja on noin 10 metriä korkeammalla kuin lähimmillään noin 1 km päässä koillinen-lounas suunnassa tilakeskuksen kiertävä Vuohtojoki. Joen suuntaan johtavat ojat eivät virtaa suoraan jokeen, sillä ojissa on ravinteita käyttävää kasvustoa. Piha-alueen ja Vuohtojoen välissä on noin 400 m pitkä ja noin 100 m leveä metsäkaistale. Maaperä alueella on hiesuista hietaa. Hulevesissä olevat ravinteet imeytyvät maaperään ja tulevat kasvien käyttöön.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Nähtävillä olo ja kuuleminen

Hakemuksesta on kuulutettu Haapajärven kaupungin ja Kärämäen kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla 25.8.-1.10.2025, jolloin asiakirjat on pidetty nähtävillä Haapajärven kaupungin verkkosivuilla. Kuulemiskirjeet on lähetetty kunnan terveydensuojeluviranomaiselle ja naapurikiinteistöjen omistajille (600 m säteellä) ja näin ollen varattu muistutusmahdollisuus ympäristönsuojelulain mukaisesti. Lisäksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle annettiin tieto ilmoituksen vireilläolosta.

Muistutukset

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia tai esitetty mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto kunnan terveydensuojeluviranomaiselta.

Terveydensuojeluviranomainen totesi 22.9.2025 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:

”Terveydensuojelulain mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy. Tähän liittyen toiminnanharjoittajan on syytä huomioida mm toiminnan synnyttämät ajoittaiset haju- ja meluhaitat, huolehtia haittaeläinten torjunnasta ja kuolleiden eläinten asianmukaisesta varastoinnista ja hävittämisestä sekä ehkäistä toiminnassaan kemikaalien, jätteiden ja lannan haitallisia vaikutuksia maaperään tai toimintansa vaikutusalueella

sijaitsevien pohjavesialueiden, vedenottamoiden sekä mahdollisten yksityisten talousvesikaivojen/-lähteiden vedenlaatuun.

Ilmoituksen mukaan tilakeskus tai lantavarastot ja lannan levitykseen käytettävät pellot eivät sijoitu pohjavesialueelle. Muistutetaan, että mikäli esimerkiksi lannan levitykseen tai laidunnukseen käytettävien peltojen läheisyydessä on talousvesikaivoja tai lähteitä, on vedenlaadun turvaamiseksi myös niiden ympärille jätettävä riittävä suojavyöhyke.

Tilalla käytettävä vesi tulee kunnan vesijohtoverkostosta, lisäksi ilmoituksen mukaan on käytössä oma kaivo. Talousveden osalta on syytä huomioida varautuminen erityistilanteisiin esimerkiksi talousveden saastumisen tai sähkökatkon aikana siten, että tilan toiminta voidaan turvata. Tässä on syytä huomioida sekä lypsyjärjestelmien ja maitotankin sekä -huoneen peseminen sekä eläinten juomaveden saanti. Oman talousvesikaivon vedenlaadusta ja soveltuvuudesta sekä riittävydestä eri käyttötarkoituksiin on myös hyvä olla selvillä.

Lähistöllä ei ole terveydensuojeluviranomaisen tiedossa olevia uimapaikkoja, joihin tilan toiminta voisi vaikuttaa.

Ilmoituksessa ei ole esitetty tietoja eläinsuojan vaikutusalueella sijaitsevasta asutuksesta ja muista luvan- tai ilmoituksenvaraisista eläinsuojista. Epäselväksi jää, täyttyykö eläinsuojan vähimmäisetäisyysvaatimukset hajun perusteella häiriintyviin kohteisiin. Ilmoituksen liitteeseen on kirjattu seuraavasti: Tila ja rakennettava eläinsuoja sijaitsevat tavanomaiseen Kärämäkiseen kylämaisemaan verrattuna tiheästi asutussa ryhmässä. Naapuri tiloja, muiden asuintaloja ja muita kohteita on läheisyydessä. Tietojen perusteella toiminta kasvaa yli kaksinkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Ilmoitusta käsiteltäessä tulee kiinnittää huomiota kasvavan eläinmäärän myötä lisääntyvän lannan varastointiin, käsittelyyn ja hyödyntämiseen siten, ettei haju tai mikrobit aiheuta asunnossa tai muussa oleskelutilassa oleskeleville terveyshaittaa.

Haittaeläimiä tulee torjua maito- ja rehuhygieniaan ja yleiseen viihtyvyyteen aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Eläinsuojan ja sen ympäristön yleisestä siisteydestä huolehtiminen ehkäisee osaltaan tuhoeläin-, karpäs- ja hajuhaittoja. Tuhoeläinten pääsy eläintiloihin tulee pyrkiä estämään.”

Hakijan vastine

Hakija jätti vastineen kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntoon:

”Kaivovettä ei käytetä talousvetenä.”

Tarkastuskäynti

Ympäristötarkastaja Maria Koffert on vieraillut kohteella 6.11.2025.

Päätös

Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja hyväksyy tällä päätöksellä A Niemiaho Oy:n ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisen ilmoituksen nykyisen maitotilan laajentamisesta kiinteistöllä Aho (RN:o 317–403–10–86).

Toiminnassa on noudatettava muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa 138/2019), sekä valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta eli ns.

”Nitraattiasetusta” (VNa 1250/2014).

Toimintaa on harjoitettava siten kuin ilmoituksessa on esitetty, seuraavia lupamääräyksiä noudattaen:

Määräys 1. Tilalla voidaan pitää enintään 169 lypsylehmää, 70 hiehoa (12–24 kk), 30 lehmävasikkaa (6–12 kk) ja 21 vasikkaa (alle 6 kk) (yhteensä 2242,9 ey). Eläinmäärää ja ikäjakaumaa voidaan tilojen sallimissa puitteissa muuttaa edellyttäen, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia. Rakennettava eläinsuoja on sijoitettava asemapiirustuksen mukaisesti.

Määräys 2. Tilalla tulee olla käytössä lannanvarastointitilaa 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Kun huomioidaan kertyvä lietelanta, eläinsuojan pesuvedet, maitohuoneen jätevedet ja säilörehun puristenesteet, sekä laidunnuksen vaikutus, tilalla tulee olla käytettävissä lietesäiliötilavuutta yhteensä vähintään 4940 m³. Kuivalantaa varten tilalla tulee olla käytettävissä kuivalantalatilavuutta vähintään 40 m³. Lantaa voidaan myös luovuttaa sellaiselle hyödyntäjälle, jolla on ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen nojalla mahdollisuus lannan vastaanottoon, tai luovuttaa toiselle tilalle varastoitavaksi valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 eli ns. ”Nitraattiasetuksen” mukaisesti.

Määräys 3. Eläinsuojan ja lannan varastointitilojen pohjarakenteiden on oltava vesitiiviitä ja täyttää rakenteeltaan maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4), jottei aiheudu vuotoja pinta- tai pohjavesiin. Eläinsuojan katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Määräys 4. Lannan kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä karissut tai valunut lanta pois. Lantavarastot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto. Havaitut puutteet on korjattava välittömästi. Jos vuotoja tai likaantumista sattuu, alue on siistittävä. Lietesäiliöt tulee kattaa vähintään kelluvalla katteella. Kelluvaksi katteeksi käyvät esimerkiksi polystyreenirouhe, turve, leca-sora ja kelluvat levykannet. Mikäli kelluvana katteena käytetään turvetta, on turvekerroksen paksuuden oltava vähintään 10 cm. Lietesäiliöt on tarvittaessa suojattava tuulelta niin, että kate pysyy jatkuvasti koko lietepinnalla.

Määräys 5. Lannan peltolevitystä varten tulee ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle olla peltopinta-alaa jatkuvasti vähintään 158,55 ha. Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja metsätaloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Asetuksella on säädetty mm. lannan levittämisen kieltoajasta, lannoitettavan pellon muokkauksesta, suojaetäisyyksistä ja ilmoitusvelvollisuudesta kuivalannan varastoinnista aumassa poikkeustilanteessa.

Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Kuljetuksen yhteydessä on pidettävä huolta, että lannan kuljetukseen käytettävät väylät pysyvät siisteinä ja kuljetusta tulee pyrkiä välttämään yöaikaan. Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että urakoitsijat tai lannanluovutus sopimuksien mukaiset lannan vastaanottajat ovat tietoisia lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Määräys 6: Kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutenkaan haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja

vaaralliset jätteet on käsiteltävä ja varastoitava katetussa ja tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen.

Määräys 7: Polttonestesäiliöiden olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointia varten. Polttonestesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Polttonestesäiliöiden tulee olla varustettuja ylitäytön estävällä järjestelmällä ja laponestolaitteella tai vastaavilla laitteilla. Säiliöiden laitteet tulee lukita tankkausten väliaikoina ja säiliöt tulee pitää hyvässä kunnossa. Varastointipaikan läheisyyteen tulee varata riittävä määrä imeytysturvetta tai vastaavaa materiaalia mahdollisten vuotojen imeyttämistä varten.

Määräys 8: Koneita ja laitteita tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen. Öljyvahinkojen varalta alueelle on varattava imeytysainetta. Mahdollisesta öljyonnettomuudesta on ilmoitettava Jokilaaksojen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljyllä likaantunut maa ja imeytysaine sekä muut öljyiset jätteet toimitetaan vaarallisten jätteiden vastaanottoluvan saaneeseen paikkaan.

Määräys 9. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Vaaralliset jätteet on toimitettava luvalliselle vastaanottajalle vähintään kerran vuodessa. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet, mukaan lukien muovijätteet, on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden välivarastointi kiinteistöllä on järjestettävä siten, että jättejakeet ovat suljetuissa tiloissa tai astioissa suojassa sääolosuhteilta ja eläimiltä. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on asianmukainen lupa jätteen käsittelyyn. Jätteiden polttaminen on kielletty. Jätteiden käsittelyssä ja hyödyntämisessä on noudatettava voimassa olevia Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

Määräys 10. Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla. Kuolleiden eläinten säilytystilojen desinfioinnista on huolehdittava.

Määräys 11. Toiminnassa syntyvät sosiaalitilojen WC-vedet tulee johtaa asianmukaiseen käsittelyjärjestelmään ja toimittaa jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi. Mikäli lietettä käytetään peltolannoitteena, se on stabiloitava.

Määräys 12. Ilmoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tekniikan käyttöönottoon, mikäli se vähentää toiminnasta ympäristöön kohdistuvan kuormituksen määrää ja vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

Määräys 13. Eläinsuojien sekä lantavarastojen rakenteiden tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta ainakin seuraavista asioista:

- a. eläinten määrä;
- b. toiminnassa muodostuva lannan määrä;
- c. käytettävissä oleva peltoala (ha), uudet ja muuttuneet peltoalat ja sopimukset;
- d. ympäristöluvanvaraiseen laitokseen toimitettujen ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi) ja toimituksen ajankohdat;
- e. tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä (jätelaji, määrä ja toimituspaikka)

Kirjanpito on pyydettyäessä esitettävä valvontaviranomaiselle.

Määräys 14. Toiminnan laajentuessa tai muuttuessa oleellisesti on siitä ilmoitettava Kärämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutoksen tapahtumista. Olennainen muutos voi olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen, eläinten määrässä tapahtuva muutos tai ympäristön pilaantumisriskiin vaikuttava muutos. Mikäli toiminta muuttuu tai laajenee, on toiminnalle tarvittaessa tehtävä uusi ilmoitus tai haettava ympäristölupa. Myös toiminnan lopettamisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mikäli tilan eläinyksikkömäärä nousee yli 3000, tulee toiminnalle hakea ympäristölupa valtion ympäristönsuojeluviranomaiselta.

Määräys 15. Mikäli eläinsuojan yhteyteen tullaan myöhemmin perustamaan jaloittelutarha, tulee se varustaa reunoilla ja jätevesien keräyskaivolla. Eläinsuojan välittömässä yhteydessä sijaitseva jaloittelutarha on sijoitettava vähintään 100 metrin etäisyydelle lähimmästä hajusta häiriintyvistä kohteesta. Suunnitelma jaloittelutarhan rakenteista ja sen jätevesien käsittelystä tulee toimittaa lupaviranomaisen hyväksyttäväksi vähintään kolme kuukautta ennen hankkeen toteuttamista.

Määräys 16. Laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alaan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat eivät saa aiheuttaa epäsiisteyttä, tai hajua ja terveyshaittaa. Eläimiä ei saa laiduntaa alle 50 metrin etäisyydellä vesistöstä tai talousvesikaivosta.

Luvan myöntämisen perustelut

Toiminta sijoittuu alueelle, jolla karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Tilakeskukseen on suunniteltu rakennettavaksi uusi eläinsuoja, joka sijoittuu 150 metrin etäisyydelle lähimmästä naapurin asuinrakennuksesta. Asetuksen 138/2019 Liitteen 1 mukaan eläinyksikkömäärän ollessa 2242,9 vähimmäisetäisyys lähimpään häiriintyvään kohteeseen ei ilmoituksen mukaisilla hajupäästöjä vähentävillä tekniikoilla täyty. Säädetystä vähimmäisetäisyydestä voidaan kuitenkin poiketa asetuksen 138/2019 3 § mukaisesti. Päätöksen vähimmäisetäisyyksistä poikkeamisesta sekä sijoituspaikan hyväksymisestä tekee ilmoituksen käsittelevä viranomainen.

Lupaviranomainen katsoo, että vähimmäisetäisyydestä voidaan poiketa, sillä uudisrakennuksen sijoittaminen suunnitellulle paikalle on perusteltua, tilalla käytetään hajupäästöjä vähentäviä tekniikoita ja paikalliset olosuhteet huomioiden muutos ei huomattavasti lisää hajuhaittoja lähimmässä häiriintyvässä kohteessa. Lähin naapuri kuuluu tilan omistajan perheeseen ja häntä on kuultu hakemusvaiheessa, jolloin hän on antanut suostumuksensa uudisrakennukselle ja tilan toiminnan kasvattamiselle. Seuraavaksi lähimmät naapurin asuinrakennukset sijoittuvat yli 300 metrin etäisyydelle uudisrakennuksesta. Nykyinen edelleen käyttöön jäävä eläinsuojarakennus sijoittuu huomattavasti lähemmäs lähimmistä häiriintyvistä kohteista kuin uudisrakennus.

A Niemiaho Oy:llä on eläinsuojalle voimassa oleva ympäristölupa, jonka käsittelyssä nykyisen eläinsuojan sijoituspaikan ympäristövaikutukset on arvioitu ja sijoituspaikka hyväksytty. Lupaviranomainen katsoo, että eläinsuojatoiminta ilmoituksessa esitetyllä paikalla haetussa laajuudessa annettuja lupamääräyksiä noudattaen täyttää laissa säädetty ympäristöluvan myöntämisen edellytykset. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti. Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen

vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta rasitusta, kun otetaan huomioon toiminnan laatu, sijoituspaikka ja tämän päätöksen määräykset.

Noudattamalla ns. ”Eläinsuoja-asetusta” (138/2019) ja ”Nitraattiasetusta” (1250/2014) sekä tässä päätöksessä annettuja lannanlevitykseen ja kemikaalien käsittelyyn liittyviä määräyksiä, voidaan välttää merkittävät haitat vesistöille ja muulle ympäristölle.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1: Ilmoitus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti. Eläinten ikäjakaumakohtaiset määrät saattavat vaihdella kulloisenkin tuotantotilanteen mukaisesti sekä eläinaineksen uusimisen yhteydessä. Toimintaa tulee harjoittaa päätöksen perusteena olevien eläinten yhteenlasketun eläinyksikkömäärän puitteissa siten, että tuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yllä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. (YSL 52, 115 a §)

Määräys 2: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Lietelannan varastointitilavuudessa on otettu huomioon eläinsuojan pesuvedet ja puristenesteet, sekä laitumelle laskennallisesti jäävän lannan määrä. Tilan toimintaan varatut lantavarastot riittävät ilmoitetulle eläinmäärälle. Riittävällä varastointitilavuudella estetään lannan ja virtsan joutuminen käsittelemättömänä ympäristöön. (YSL 7-8, 16–17, 52 §, VNa 1250/2014 5 §)

Määräys 3–4: Määräykset lantavarastojen kattamisesta, eläin- ja varastointitilojen rakenteellisista vaatimuksista, käytöstä ja tarkkailusta on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Alueelle kerääntyvien vesien johtamisesta ei saa aiheutua haittaa muille kiinteistöille eikä ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa. (YSL 7-8, 16–17, 52, 58, 66, 140 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 4 §, VNa 1250/2014 7 §, VL 5. luku 7–8 §)

Määräys 5: Eläinmäärään perustuva lannan levitysalan tarve lasketaan valtioneuvoston asetuksen 138/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ilmoittajan käytettävissä oleva peltopinta-ala riittää lannan levitykseen. Lietteen levityksessä tulee huomioida levittämislle asetetut rajoitteet sekä häiriintyvät kohteet. (NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 5 §, VNa 1250/2014 10 §)

Määräys 6: Määräyksellä kemikaalien, rehujen ja jätteiden varastoinnista ja käsittelystä estetään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon valmistajien käyttöturvallisuusohjeet. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 12–13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 7 §, VNa 1250/2014 7 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätahuoltomääräykset)

Määräys 7–8: Polttoaineen varastoinnista ja käsittelystä, sekä työkoneiden huollosta ja onnettomuuksiin varautumisesta on annettu määräyksiä maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 16–17, 49, 52 §)

Määräys 9: Jätteen haltijaa koskevat yleiset velvollisuudet noudattaa jätelain etusijajärjestystä, selvillääolovelvollisuutta sekä jätahuollon huolehtimisvelvollisuuksia. Jätteiden ohjaamisella hyötykäyttöön tai loppusijoitukseen, sekä varastoinnin siisteydestä ja

jätteiden asianmukaisesta käsittelystä huolehtimalla ehkäistään kiinteistön roskaantumista, sekä ympäristöön kohdistuvaa haittaa. (YSL 6-8, 16–17, 52, 58 §, JL 8, 12–17, 72–73 §, VNa 978/2021 33 §, Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset)

Määräys 10: Kuolleiden eläinten varastointia ja käsittelyä koskeva määräys on annettu maaperän ja pohjavesien pilaantumisen sekä terveyshaittojen estämiseksi. Kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämisellä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täytyminen ja estetään eläintautien leviäminen. (YSL 6-8, 16–17, 20, 52, 58 §, JL 13 §, NaapL 17–18 §, VNa 138/2019 8 §)

Määräys 11: Käymäläjätevesien asianmukainen käsittely vähentää vesien rehevöitymistä ja ulosteperäisten bakteerien leviämistä. Tilan oma umpisäiliöliete voidaan hyödyntää tilalla peltolannoitteena, kunhan liete käsitellään hygieeniseltä laadultaan haitattomaksi kalkkistabiloimalla tai muulla vastaavalla menetelmällä. (YSL 154-155 §, VNa 978/2021 12 §, MMa 964/2023 7 §)

Määräys 12–13: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnanharjoittajan on seurattava ja hyödynnettävä toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Kirjanpitoa ja raportoitavia seurantatietoja koskeva määräys on tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi. (YSL 6, 8 §, YSA 15 a §, VNa 138/2019 9 §).

Määräys 14: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa ilmoitusta tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin. Toiminnan lopettamiseksi lupaviranomainen antaa määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi. (YSL 29, 94, 170 §, YSA 8 §)

Määräys 15–16: Jaloittelutarhaa ja laidunnusta koskevilla määräyksillä pyritään ehkäisemään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista, sekä naapureihin kohdistuvaa haittaa. (VNa 138/2019 2, 6 §, VNa 1250/2014 4, 7 §, NaapL 17–18 §)

Lausunnon huomioon ottaminen

Terveystensuojeluviranomaisen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 3–13 ja 15–16.

Lupamääräyksiä ankarampien säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

Luvan voimassaolo

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. Tämä päätös korvaa lainvoimaiseksi tultuaan Kärsämäen kunnan ympäristötarkastajan myöntämän ympäristöluvan (Nro 1/2009, 26.5.2009)

Päätöksen täytäntöönpano

Luvanvaraista toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin päätös on lainvoimainen. Päätös on lainvoimainen 16.12.2025, mikäli siihen ei haeta muutosta.

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 6–12, 14–17, 19–20, 22–23, 27, 29 a, 39–39 a, 42–45, 48–49, 52–53, 62, 66, 70, 83–89, 94, 115 a-115 e, 123, 133–134, 154–155, 170, 172, 174, 189–191 ja 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta, ns. "Ympäristönsuojeluasetus" (713/2014) 3–4, 11–13 ja 15 a §

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Jätelaki (646/2011) 5–6, 8, 12–17, 24, 28–29, 72–73, 118–120 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä, ns. "Jäteasetus" (978/2021) 2, 4, 7–9 ja 11–12 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 3–4 ja 17–20 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, ns. "Nitraattiasetus" (1250/2014)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (964/2023) 7 §

Vesilaki (587/2011) 5. luku 7–8 §

Muut ohjeet: Maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräykset ja -ohjeet: Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto (MMM-RMO C4)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Ilmoituksen käsittelymaksu on 2900 €. Maksuun lisätään naapurien kuulemiskulut toteutuneiden kulujen mukaan. Maksut perustuvat Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan (Haapajärven ympäristölautakunta 12.02.2025 § 4).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valitusaika päättyy 15.12.2025.

LIITTEET

Liite 1: Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus päätöksestä on julkaistu 7.11.2025 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 14.11.2025.

Päätös lähetetään hakijalle, Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle, Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselle ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle. Hakemusvaiheessa kuulluille lähetetään päätöksen antamisesta tiedoksiannot.

Kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä 7.11.-15.12.2025 välisen ajan Haapajärven kaupungin ja Käsämäen kunnan sähköisillä ilmoitustauluilla.

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen);
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristön- ja luonnonsuojeluedun valvomiseksi sellaisesta päätöksestä, jolla Vaasan hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valituksella, joka on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmä on osoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle ja toimitettava liitteineen valitusajan kuluessa Vaasan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Vaasan hallinto-oikeus, PL 204 (Korsholmanpuistikko 43), 65101 Vaasa

Sähköinen asiointi: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puhelin: kirjaamo 029 564 2780

Faksi: 029 564 2760

Hallinto-oikeuden kirjaamon aukioloaika: ma-pe klo 8.00–16.15.

Valitusaika

Valitusaika alkaa kaikkien osalta julkisen kuulutuksen julkaisemisajankohdasta 7.11.2025.

Valitusajaan lasketaan päätöksen tiedoksisaantiaika (7 päivää) sekä sen jälkeen 30 päivää. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valitusaika päättyy 15.12.2025.

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse tai lähetin välityksellä.

Postittaminen tai toimittaminen lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta;
 - 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi;
 - 3) vaatimusten perustelut;
 - 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.
- Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta, sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti Vaasan hallinto-oikeudessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos hallinto-oikeus niin määrää.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu. Maksun perimättä jättämisestä on säädetty erikseen (Tuomioistuinlaki, 1455/2015).